

Ajantaju häviää arkistoja kaivellessa

Iisalmelainen Annikki Mattila löysi eläkkeelle jäätyään mieleisen vapaaehtoistyön. Hän järjestää Taiwanissa lähetystyössä olleen Elma Aaltosen kirjallista jäämistöä Suomen Lähetysseuran arkistossa. Työn lomassa hän nauttii pääkaupungin kulttuuritarjonnasta.

Teksti Päivi Ramstadius

Annikki Mattila jäi kolme vuotta sitten eläkkeelle yläasteen äidinkielen ja historian opettajan virasta. ”Luen itse paljon, ja lukisin mielelläni lähetystyöntekijöiden elämäkertoja. Olisi ollut kiva ottaa seurakunnan lukupiiriin joku melko tuore elämäkerta. Mutta sellaisia ei ollut.”

Annikki Mattila otti yhteyttä Suomen Lähetysseuraan ja tarjoutui vapaaehtoistyönä tutkimaan esimerkiksi jonkun lähetystyöntekijän henkilöhistoriaa. Oma-aloitteisuus ja sitkeys tuottivat tulosta.

”Kävi ilmi, että Kansallisarkistossa on joitakin Elma Aaltosen kirjoja, mutta hänen muu kirjallinen arkistonsa on täysin järjestämättä. Tätä jäämistöä on 24 laatikollista.”

”Arkiston järjestäminen on hidasta puuhaa. Jokainen laatikko ja nyssykkä on käytävä läpi kansio kansiolta ja paperi paperilta. Nyt olen tehnyt töitä kuukauden verran ja valmiina on 14 arkistokotelo.”

Vapaaehtoisen on tunnettava rajansa

”Olen aikoinani opiskellut historiaa ja joutunut käyttämään arkistoja, mutta en ole itse koskaan arkistoinut. Koko ajan tulee kysyttävää. Arkistonhoitaja Minna Ylimaunu on opastanut minua hienosti.”

”Minulle tämä arkistohomma sopii oikein hyvin. Asumme Iisalmessa, jossa mieheni yhä toimii pappina. Käyn kuitenkin usein Helsingissä näyttelyissä ja museoissa, valokuvaan erikoisia kasveja. Meillä on täällä pieni yksiö.”

Annikki työskentelee nelisen tuntia päivässä, joitakin viikkoja kerrallaan. Syyskuussa hän teki noin kuukauden rupeaman, jota jatkoi taas marraskuussa. Vapaaehtoistyöstä on tehty suunnitelma, jossa on sovittu pelisäännöt.

”Aikataulu on hyvä olla, jotta vapaaehtoinen tietää, mihin on sitoutunut. Vapaaehtoisen pitää myös tuntea itse rajansa,” Annikki korostaa.

Kiinassa ja Taiwanissa 1940–50-luvuilla työskennellyt Elma Aalto-

nen oli tuottelias kirjoittaja. Lukuisien julkaistujen kirjoitusten lisäksi arkisto sisältää päiväkirjoja, kirjoja, piirroksia, suunnitelmia ja luonnoksia. Onpa aineistosta löytynyt kaksi lähes valmista lastenkirjan käsikirjoitusta. Arkistoihin uppoutuminen taitaa olla melkoista löytöretkeilyä.

”Kiehtovaa tämä työ ainakin on. Kun näiden papereiden kimppeun käy, aika häviää, eivätkä turhat ajatukset vaivaa. Elma Aaltosen tarinoissa viehättää erityisesti

”Lähetystyö kuuluu jokaiselle kristitylle”, sanoo FM Annikki Mattila Elma Aaltosen piirrosten ääressä.

niiden huumori ja lapsenomaisuus. Hän on ollut todella taitava kynänkäyttäjä, joka on osannut kirjoittaa niin lapsille kuin aikuisillekin.”